

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905.   Andra Kammaren.   N:o II.

Tisdagen den 14 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande februari.

§ 2.

Upplästes två till kammaren inkomna, så lydande protokoll:

År 1905 den 11 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren *Carl Evald Leijonmarck* med 47 röster, i följd hvaraf herr revisionssekreteraren *Carl Evald Leijonmarck* blifvit till Riksdagens justitieombudsman utsedd.

Folke Andersson.   Wilh. Walldén.   L. J. Jansson.
E. A. Enhörning.

År 1905 den 11 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens justitieombudsman, ifall han, innan nästa lagtima Riksdag anställt nytt val af justitieombudsman, skulle med döden afgå, samt utöfva ämbetet under den tid, justitieombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

herr häradshöfdingen *Ivar Peterson Ernberg* ..... med 34 röster, i följd hvaraf herr häradshöfdingen *Ivar Peterson Ernberg* blifvit utsedd till justitieombudsmannens efterträdare.

Folke Andersson.   Wilh. Walldén.   L. J. Jansson.
E. A. Enhörning.

Jämte det protokollen lades till handlingarna, beslöt kammaren, att underrättelse om de sålunda försiggångna valen skulle meddelas Riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingifva förslag dels till förordnanden för de valde, dels skrifvelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf därom, som borde i riksdagsbeslutet införas.

§ 3.

Föredrogos hvar efter annan Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner till Riksdagen; och hänvisades därvid till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 5 § i lagen om straffregister den 17 oktober 1900.

Härefter öfverlämnades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af Gottlands artillerikårs, inom Visby stad belägna kaserntomt med därå befintliga byggnader.

§ 4.

Efter föredragning häruppå af de på kammarens bord hvilande motionerna hänvisades herr *C. J. Berggrens* motion, n:o 202, och herr *O. A. Ericssons* i Ofvanmyra motion, n:o 203, till särskilda utskottet.

§ 5.

Vidare föredrogos, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden n:is 12, 13 och 14 samt bevillningsutskottets betänkanden n:is 1, 2, 3, 4, 5 och 6.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes kommitterades för värden om Andra Kammarrens ekonomiska angelägenheter utlåtande n:o 2, med anledning af väckt motion om ändrad numrering af ledamöternas platser i plenisalen.

§ 8.

Herr *C. A. Lindhagen* aflämnade två motioner, nämligen:

n:o 204, om ändring i 17, 26, 34 och 103 §§ regeringsformen samt 43 § riksdagsordningen; och

n:o 205, om afslag å Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgörömläen beviljades:

herr	<i>K. J. E. Hultkrantz</i>	under 11 dagar fr. o. m. den 15 februari,
»	<i>C. J. Jonsson</i> i Skog	» 5 » » 18 »
»	<i>G. O. Wallenberg</i>	» 4 » » 15 » och
»	<i>H. G. P. Öhngren</i>	» 10 » » 18 » .

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,48 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.

Onsdagen den 15 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 innevarande februari.

§ 2.

Herr talmannen tillkännagaf, att herr *A. Henricson* anmält sig vara hindrad att bevista dagens sammanträde.

§ 3.

Herr statsrådet m. m. *C. von Friesen* aflämnade Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående understöd åt folkbibliotek m. m.

Propositionen blef på begäran bordlagd.

§ 4.

Vidare aflämnades af herr statsrådet m. m. *E. F. W. Meyer* Kungl. Maj:ts propositioner:

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter förre soldaten Anders Takts vid Solbacken änka Charlotta Andersdotter; och

angående understöd åt genom olyckshändelse under tjänstetöfning omkomne tillförordnade gränsridaren i Kopparbergs län Per Erik Staffanssons änka och minderåriga barn.

Jämväl dessa propositioner blefvo på därom framställd begäran lagda på bordet.

§ 5.

Herr *C. A. Lindhagens* motioner, n:is 204 och 205, föredrogos härefter; och hänvisades därvid den förra motionen till konstitutionsutskottet och den senare till lagutskottet.

§ 6.

Föredrog, men bordlades åter kommitterades för vården om Andra Kammarens ekonomiska angelägenheter utlåtande n:o 2.

§ 7.

Ang. ökad utrymme åt Andra Kammarens kansli.

Till afgörande förelåg kommitterades för vården om Andra Kammarens ekonomiska angelägenheter utlåtande n:o 1, i anledning af väckt motion om åtgärder för beredande af ökad utrymme åt kammarens kansli.

Uti en inom kammaren väckt och till kommitterades behandling hänvisad motion, n:o 153, hade herr *F. Berg* i Stockholm föreslagit, att Andra Kammararen måtte åt vederbörande gifva i uppdrag att vidtaga lämpliga åtgärder för beredande af ökad utrymme åt kammarens kansli, utan att kammarens klubblokal däraf komme att lida intrång.

Kommitterade hemställde, att Andra Kammararen måtte i anledning af herr Bergs motion besluta:

att hufvudvåningens sydvästra hörnrum skulle upplåtas till lokal för justering af anföranden och till notarierum,

att till skrifrum skulle användas de tre närmast öster därom belägna klubbrummen,

samt att jämväl det nu till byffé anordnade rummen skulle begagnas såsom klubbrum.

*Ang. ökad
utrymme åt
Andra Kam-
marens kansli.
(Forts.)*

Sedan kommitterades hemställan blifvit uppläst, yttrade motionären,

Herr Berg i Stockholm: Jag har all anledning att i det väsentligaste vara belåten med det utlåtande, som här föreligger. Herrar ekonomikommitterade hafva i likhet med mig ansett, att kammarens klubbvåning måste till kansliet afstå det sydvästra hörnrummet, samt att klubbvåningen utan skada kan såsom ersättning härför med sig införlifva det s. k. byfférummet, hvilket kommitterade liksom jag funnit för sitt ursprungliga ändamål ganska obehöfligt. I hufvudsak hafva således kommitterade varit eniga med mig, ehuru de i några detaljer afvikit från hvad jag i min motion föreslagit. I en af dessa detaljer vill jag fullständigt gifva dem rätt; i en annan får jag väl böja mig för omständigheterna, men i afscende å en tredje måste jag verkligen opponera mig.

Den punkt, i hvilken jag obetingadt biträder kommitterades förslag, är den, som innebär, att hufvudvåningens sydvästra hörnrum skulle icke allenast användas för framläggande af riksdagsanförandena, utan äfven upplåtas åt notarierna. Antagligen komma förhållandena att utveckla sig på det sättet, att rummet hufvudsakligen blir notarierum, och att justeringsarbetet hufvudsakligen kommer att förläggas till de båda små skrifrummen, som äro belägna därintill. Syftet med min motion skulle således på det sättet vinnas fullständigare och bättre, än jag i motionen tänkt mig; och det har jag naturligtvis icke det ringaste emot.

Mina önsknningar beträffande en bättre anordning för tidningsmännens räkning hafva kommitterade funnit icke kunna förverkligas; och detta får jag för min del beklaga, då det förefaller mig, som om tidningsmännen i vårt nya hus blifvit ganska styfmoderligt behandlade. Men då jag icke är i tillfälle att anvisa någon tillfredsställande utväg för afljälpande af detta missförhållande, måste jag tyvärr afstå från att i den punkten göra någon hemställan.

Däremot kan jag icke underlåta att i en tredje punkt framlägga ett bestämdt ändringsyrkande. Då jag nedskref min motion, var min första tanke den, att det större rummet närmast öster om vaktrummet borde förvandlas till skrifrum, så att man i fråga om byfférummet finge två alternativ att välja mellan, antingen att låta det öfvertaga uppgiften att utgöra — om jag så får säga — förströelseokal eller ock göra det till tidningsrum. Men jag måste bekänna, att min känsla genast bestämdt reagerade emot båda dessa alternativ. Vi hafva här i vårt nya

Ang. ökad
utrymme åt
Andra Kam-
marens kansli.

(Forts.)

hus några partier, hvilkas skönhet det borde vara en hederssak för oss att icke på något sätt förfuska. Vid sidan af den stora trapphallen och Riksdagens handbibliotek — icke det egentliga, stora biblioteket, utan handbiblioteket — vill jag särskildt nämna det gemensamma samtalsrummet jämte de därmed organiskt förbundna avslutningssalongerna eller byfféerna, hvilka 3 rum tillsammans genom former och färger utgöra en tilltalande, samstämmande helhet. Intrycket af den harmoniska helhet, som bildas af dessa 3 rum, skulle icke på ringaste sätt blifva stördt, om Andra Kammarens byfférum under medverkan af riksdagshusets arkitekt försåges med en enkel och stilren skrifalsmöbel. Men att belamra en så iögonenfallande och så representativ plats med vare sig tidningshyllor eller den skramlande och brokiga attiralj, som hör till ett förströelserum, synes mig vara en försyndelse emot den goda smaken. Det skulle göra ett skrikande intryck gentemot rummets arkitektur och dekorerings i det hela, hvartill jag tror, att man icke bör göra sig skyldig.

Då jag vet, att många af kammarens ledamöter i detta afseende dela min åsikt, och då jag hyser en viss förhoppning, att kammaren i sin helhet äfven skall göra det, tager jag mig friheten, herr talman, att hemställa om en sådan modifiering af kommitterades här framlagda förslag, att uti andra punkten ordet *tre* utbytes mot ordet *två*, och i tredje punkten slutordet *klubbrum* utbytes mot ordet *skrifrum*, så att beslutet sålunda skulle komma att lyda:

»att hufvudvåningens sydvästra hörnrums skall upplåtas till lokal för justering af anföranden och till notarierum,

att till skrifrum skola användas de två närmast öster därom belägna klubbrummen,

samt att jämväl det nu till byffé anordnade rummet skall begagnas såsom skrifrum»,

och anhåller jag om proposition på detta mitt yrkande.

Herr Lindblad: Om man vill öfversätta det yrkande, som nu gjorts af motionären, skulle det väl vara, att han i det hufvudsakliga yrkar bifall till sin motion, under det att vi kommitterade ansett oss kunna föreslå, att motionen på det sätt bifalles, att man endast upplåter ett af de föreslagna rummen till notarierna, men bibehåller de öfriga för kammarledamöternas disposition. Det kan ju icke förnekas, att utrymmet i riksdagshuset är afgjordt begränsadt. Äfven om vi skulle vilja gifva motionären fullständigt rätt, och om vi skulle finna det önskvärdt att kunna till alla delar bifalla hans förslag, tror jag dock, att vi sakna tillfälle att nu göra det; och framförallt torde det vara nödvändigt att nu vid den första riksdagen, då man tager det nya huset i besittning; gå till väga med varsamhet, emedan, om man nu lämnar en lokal ifrån sig, det icke torde vara så

lätt, huru gärna man än vill, att sedan komma och begära den tillbaka.

Nu torde kammarens ledamöter liksom motionären nogsam-
finna, att ekonomikommittéerna icke ha ansett sig kunna till-
styrka bifall till motionen mer än i så måtto, att sydvästra hörn-
rummet upplätas åt kanslipersonalen, på det att sålunda behöf-
ligt, ökad utrymme må kunna beredas för sex af notarierna.
Men vi tro, att man på samma gång mycket väl kan använda
nämnda rum som justeringsrum, något, som det från början var
ämnadt till och hvartill det äfven torde väl lämpa sig. Att där-
jämte afstå rummet näst därtill åt kansliet anse vi *icke* kunna
gå för sig, ty det har visat sig, att det är behöfligt, att kamma-
rens ledamöter för sina skrifsöromål disponera tre rum. Det
torde äfven komma att inträffa, att om flere ledamöter vilja sam-
tidigt justera sina anföranden, måste en del af dem flytta sig
från justeringsrummet till det närmast därtill belägna skrifsö-
rummet, och detta låter sig också mycket väl göra, ty båda rum-
men äro afsedda för arbete under tystnad.

Däremot kan man icke alls, enligt vårt förmenande, gå med
på motionärens förslag att aptera det nuvarande byfférummet
till skrifrum. Visserligen skulle utrymmet därstädes blifva ganska
stort och kanske fullt tillräckligt, men rummets belägenhet gör
det dock icke lämpligt till skrifrum. Ledamöterna hämta ju sin
post i vaktrummet, och om de då vilja genast besvara ett bref,
söka de helt naturligt en skrifplats i närheten. Det torde icke
heller vara lämpligt, att man delar på skrifrummen och förlägger
två af dem i ena ändan af klubbväningen och ett annat i en
helt annan afdelning.

Men äfven om det förslag, som kommitterade framlagt, skulle
antagas, finnes intet hinder för att sedan i någon mån tillmötesgå
motionären så till vida, att det rum, som är närmast det stora
samtalsrummet — »sammanbindningsbanan», såsom den förr
hette — möjligen apteras för andra ändamål, ty såsom herrarne
observerat, ha kommitterade alls icke i klämman bestämdt
uttalat, hvartill rummet i fråga skulle användas, utan de ha
endast i allmänna ordalag hemställt, att det måtte begagnas
såsom *klubbbrum*. Det är sålunda ingenting sagdt därom, huru-
vida det skall blifva tidningsrum eller det s. k. allmänna klubb-
rummet, utan det står ännu öppet för herrarne litet hvar att
inverka på kommitterades närmaste åtgärder i det hänseendet.
Skulle den önskan allmänt göra sig gällande, att rummet icke
bör upplätas såsom allmänt klubbbrum, utan i stället reserveras
till tidningsrum, går det mycket lätt för sig att göra en sådan
ändring. Men innan det visat sig, huruvida icke den nu före-
slagna anordningen är tillfyllestgörande, tror jag icke, att det är
lämpligt, att kammaren bifaller motionärens yrkande. Kommit-
terade ha ju varit fullständigt eniga i denna sak, och jag skulle

*Ang. ökad
utrymme åt
Andra Kam-
marens kansli.*
(Forts.)

Ang. ökad utrymme åt Andra Kammararens kansli.

vilja bedja herrarne att härvidlag iakttaga varsamhet och icke afstå mer än justeringsrummet, sålunda i hufvudsak bifalla kommitterades förslag.

(Forts.)

Herr Darin: Det torde väl vara för enhvar af oss, mina herrar, välbekant, att behovet af utvidgade lokaler för Andra Kammararens notarier är oafvisligt, och ur den synpunkten måste det föreliggande, af herr Berg väckta förslaget anses vara i hög grad påkalladt. Jag finner äfvenledes att herrar ekonomikommitterade i den delen på ett lyckligt sätt löst frågan.

Hvad däremot angår användningen af Andra Kammararens lokaler för öfrigt — de sällskapliga lokalerna — tror jag icke, att herrar kommitterade kommit till ett alltigenom lyckligt resultat. Jag hyser emellertid inga som helst betänkligheter i fråga om att biträda ett beslut, som innebär bifall till hvad herrar ekonomikommitterade hemställt. Men deras motivering kan jag däremot i ett visst hänseende icke godkänna.

Jag gillar således liksom motionären alldeles afgjort den första punkten i herrar ekonomikommitterades hemställen. Hvad den andra punkten beträffar, har motionären föreslagit den lilla ändringen i densamma, att i stället för ordet »tre» skulle stå »två», och i fråga om tredje punkten har motionären hemställt, att ordet »klubbrum» skulle utbytas mot »skrifrum». Jag anser dock icke dessa af motionären föreslagna förändringar behöfliga, för att det syfte skall vinnas, som därmed afses. Man kan väl nämligen utan betänklighet under beteckningen »klubbrum» inrymma äfven skrifrum. Med ett godkännande af kommitterades förslag skulle alltså ett rum, det längst in i våningen belägna, komma att upplåtas såsom justeringsrum och för vissa notariers arbeten, och alla de öfriga rummen, däri inbegripet byfférummet, skulle blifva klubbrum. Sedan återstår att afgöra, huru dessa klubbrum skola disponeras, och beträffande denna disposition är jag icke ense med kommitterade, men väl i hufvudsak med motionären.

Den af herrar kommitterade, som nyss yttrade sig, menade, att kommitterade icke uttalat något om, huru det främsta rummet uti hvad jag kallar klubbvåningen skulle användas. Att så emellertid icke är förhållandet, torde herrarna lätt finna genom att taga kännedom om hvad kommitterade säga i sitt utlåtande å sid. 4, tredje stycket. Detta stycke lyder sålunda: »Att, såsom motionären föreslagit, anvisa byfférummet till skrifrum, synes emellertid kommitterade icke vara ändamålsenligt. Tvärtom hålla kommitterade före, att skrifrummen böra anordnas i sammanhang med hvarandra, så att därtill upplåtas, utom de två väster om vaktrummet belägna, för närvarande på sådant sätt begagnade smärre rummen, äfven det närmast öster om vakttrummet befintliga större rum, som nu användes såsom läsrum

och till, såsom motionären uttrycker sig, hvarjehanda sällskapliga sysselsättningar» — hvad därmed afses är oss alla väl bekant. — »I stället borde nuvarande byfférummet anordnas för sistnämnda ändamål.»

Ang. ökad utrymme åt Andra Kammarens kansli.

(Forts.)

Här ha således kommitterade ställt i utsikt, att det främsta rummet i Andra Kammarens klubbvåning, och därtill det största och prydligaste och i alla hänseenden vackraste, skulle upplätas för dessa »hvarjehanda sällskapliga sysselsättningar». Det är detta, som är lika litet tilltalande för mig som för motionären. Jag tycker, att det alldeles skulle störa anordningarne här i huset, om man vid öfvergången för det för kamrarne gemensamma samtalsrummet till Andra Kammarens lokaler först möttes af — för att begagna det betecknande ordet — ett spelrum, som i hvarje fall icke vid alla tider kunde hållas i så städadt och ordentligt skick, som önskligt vore beträffande det främsta rummet i en våning.

På grund af hvad jag nu anfört, tillåter jag mig, herr talman, hemställa om bifall till ekonomikommitterades hemställan, dock utan godkännande af den på sid. 4 i utlåtandet antydda användningen af byfférummet för »hvarjehanda sällskapliga sysselsättningar».

Herr Berg i Stockholm: Herr Lindblad tyckes fullständigt hafva missförstått mitt yttrande i denna fråga, ty hans anförande bestod hufvudsakligen i ett bemötande af det yrkandet, att två af klubbrummen skulle afstås till kansliet. Jag förklarade emellertid uttryckligen, att jag helt och hållet i det fallet biträdde ekonomikommitterades förslag och alltså fullständigt frångick ifrågavarande i motionen gjorda yrkande. Det föreligger således från min sida icke någon hemställan, att till kansliet borde afstås mer än ett rum, nämligen det sydvästra hörnrummet. Skillnaden mellan mitt förslag och ekonomikommitterades angår uteslutande dispositionen af det stora rummet bredvid vaktrummet samt byfférummet. I det fallet ha kommitterade i motiveringen till sitt utlåtande uttryckligen sagt, att enligt deras mening borde rummet närmast intill vaktrummet användas såsom skrifrum, men däremot byfférummet förvandlas till hvad jag skulle vilja kalla ett förströelserum. Det är beträffande denna anordning, som jag, i likhet med herr Darin, har en annan mening än ekonomikommitterade; och då jag föreställer mig, att kommitterades hemställan måste tolkas i enlighet med den af kommitterade gifna motiveringen, så har jag framställt det ändringsförslag, som jag formulerat, nämligen utbyttandet af ordet »tre» mot »två» och af ordet »klubbrum» mot ordet »skrifrum».

Herr Lindblad förklarade, att det närmast intill vaktrummet belägna större rummet skulle vara det lämpligaste såsom skrif-

Ang. ökad
utrymme åt
Andra Kam-
marens kansli.
(Forts.)

rum, medan åter byfférummet därtill vore olämpligt på grund af sin aflägsenhet från vaktrummet. Med anledning häraf vill jag upplysa, att enligt upprepade, omsorgsfullt verkställda mätningar har det befunnits, att byfférummet ligger $19\frac{1}{2}$ sekunders väg från vaktrummet, således något mindre än $\frac{1}{3}$ minut. Det är nog bra, att härvidlag toges hänsyn till bekvämlighetsskäl, men jag tror, att andra skäl kunna vara ännu viktigare. För mig stå de estetiska skälen här öfver de till ytterlighet uppdrifna bekvämlighetsskälen.

Jag vidhåller, herr talman, mitt yrkande.

Herr Lindblad: Oaktadt motionärens försäkran, att olikheten i de båda rummens belägenhet skulle vid förflyttning från det ena till det andra resultera i en tidsskillnad af $19\frac{1}{2}$ sekunder, vågar jag hemställa till kammaren, huruvida herrarne icke allmänt skola finna det närmast vaktrummet belägna rummet vida lämpligare att anordnas till skrifrum än byfférummet. När man nämligen har två skrifrum omedelbart intill vaktrummet, skulle man, om man finner dessa upptagna, ovillkorligen nödgas förflytta sig det stycke, som motsvarar dessa $19\frac{1}{2}$ sekunder, och detta måste hvar och en tycka vara en olämplig anordning, då man kan välja en lämpligare.

I mitt förra anförande nämnde jag, att ekonomikommitté-rade visserligen reflekterat däröfver, att man skulle kunna använda det s. k. byfférummet såsom allmänt klubbrum; men om herrarne observera affattningen af klämman, så skola herrarne finna, att där icke uttalas något bestämdt härom, utan att möjlighet bereds herrarne att inverka på de närmare anordningarna vid verkställandet af kammarens beslut. Får man höra, att uppfattningen allmänt är den, att byfférummet icke lämpar sig till allmänt klubbrum, så finnes intet hinder för att anordna det såsom tidningsrum. Man behöfver då endast flytta detta allmänna klubbrum eller brädspelsrum, såsom herr Darin kallar det, till nästa rum, midt för kapprummet innanför klockan.

Öfverläggningen var härmed afslutad. I enlighet med de yrkanden, som därunder förekommit, gaf herr talmannen propositioner 1:o) på bifall till kommitterades hemställan, 2:o) på bifall till det af herr Berg i Stockholm under öfverläggningen framställda yrkandet och 3:o) på bifall till det af herr Darin under öfverläggningen framställda yrkandet, och fann herr talmannen förstnämnda proposition vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes likväl, i anledning hvaraf och sedan till kontraposition antagits det under 2:o) upptagna yrkandet nu uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som vill, att kammaren bifaller kommitterades för vår-

den om kammarens ekonomiska angelägenheter hemställan i kommitterades förevarande utlåtande n:o 1 röstar

*Ang. ökad
utrymme åt
Andra Kam-
marens kansli.*
(Forts.)

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren bifallit det af herr Berg i Stockholm under öfverläggningen framställda yrkandet.

Omröstningen utvisade 144 ja mot 43 nej; och hade kammaren alltså bifallit kommitterades hemställan.

§ 8.

Härefter föredrogs och godkändes statsutskottets utlåtande n:o 12, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar.

§ 9.

Efter föredragning häruppå af statsutskottets utlåtande n:o 13, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag af mark från kronodomänerna Väderbrunn n:o 1, Lilla eller Tyska kungsladugården och Stora kungsladugården i Södermanlands län, yttrade

Herr vice talmannen: Herr talman! Sedan utskottets beslut i det nu föredragna ärendet fattats, hafva vissa upplysningar erhållits, som möjligen kunna föranleda till en något förändrad formulering af utskottets hemställan. På grund häraf tillåter jag mig yrka, att kammaren ville återremittera ärendet till statsutskottet. Ett liknande yrkande har framställts i Första Kammaren och där blifvit bifallet.

I enlighet med herr vice talmannens yrkande beslöt kammaren, på därom gjord proposition, att till statsutskottet återremittera förevarande utlåtande.

§ 10.

Statsutskottets härefter föredragna utlåtande n:o 14, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronans andel i det till roten n:o 80 Skytt vid Västerbottens regemente hörande soldattorpet, blef af kammaren godkänt.

Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommenda-
tion m. m.

§ 11.

Å föredragningslistan fanns häruppå upptaget bevillnings-
utskottets betänkande n:o 1, i anledning af Kungl. Maj:ts pro-
position angående nedsättning af afgiften för inrikes postförsän-
delses rekommendation m. m.

I propositionen n:o 15 hade Kungl. Maj:t föreslagit Riks-
dagen att för sin del medgifva,

att den afgift, som för inrikes postförsändelses rekommenda-
tion bör i Sverige utöfver belöpande postbefordringsavgift er-
läggas, skulle utgöra 15 öre;

att, med bibehållande i öfrigt af gällande stadganden rörande
ersättning af postmedlen för förkommen eller skadad inrikes
rekommenderad försändelse, ersättningsbeloppet måtte begränsas
till 36 kronor;

att, med upphäfvande af nuvarande stadganden om ersätt-
ning af postmedlen för inrikes postförsändelse, som gått
förlorad, medan densamma befunnit sig under postverkets vård,
för dylik ersättnings utbetalande skulle tillämpas enahanda grun-
der, som om försändelsen icke varit belagd med postförsändelse, samt
att nu föreslagna bestämmelser måtte träda i kraft den 1
juli 1905.

Utskottet hemställde, att, i anledning af Kungl. Maj:ts före-
varande proposition, Riksdagen — med uttalande af den mening,
att det tillkommer Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag
af postafgifter — måtte besluta,

att den afgift, som för inrikes postförsändelses rekommenda-
tion bör i Sverige utöfver belöpande postbefordringsavgift erläg-
gas, skulle utgöra 15 öre;

att, med bibehållande i öfrigt af gällande stadganden rörande
ersättning af postmedlen för förkommen eller skadad inrikes
rekommenderad försändelse, ersättningsbeloppet skulle begränsas
till 36 kronor;

att, med upphäfvande af nuvarande stadganden om ersätt-
ning af postmedlen för inrikes postförsändelse, som gått
förlorad, medan densamma befunnit sig under postverkets vård,
för dylik ersättnings utbetalande skulle tillämpas enahanda grun-
der, som om försändelsen icke varit belagd med postförsändelse, samt
att ofvanberörda bestämmelser skulle träda i kraft den 1
juli 1905.

Vid betänkandet hade emellertid fogats reservationer:

af herr *Almström*; samt

af herrar *Jansson* i Krakerud och *Ericsson* i Ofvanmyra, hvilka ansett det för förkommen eller skadad inrikes rekommenderad försändelse nu bestämda beloppet, 50 kronor, böra oförändradt bibehållas.

Ang. afgiften för inrikes postförsändel- ses rekommendation m. m.
(Forts.)

Utskottets hemställan upplästes, hvarefter ordet begärdes af:

Herr *Ericsson* i Ofvanmyra, som anförde: Herr talman, mina herrar! Som herrarne funnit, har jag icke i allo kunnat biträda det slut, hvartill utskottet kommit i det föredragna betänkandet. Jag har nämligen ansett, att den föreslagna sänkningen af ersättningsbeloppet för förkommen eller skadad inrikes rekommenderad försändelse är onödig.

De skäl, som anförts för ifrågavarande nedsättning, anser jag också vara ovanligt svaga. Man har för att motivera densamma endast hänvisat till förhållandena utomlands och till bestämmelserna för den internationella postutväxlingen. Men det verkliga förhållandet härvidlag är, att utlänningarna i förevarande afseende icke rättat sig efter de regler, som gälla i den internationella postutväxlingen, utan ersättningsbeloppen äro högst olika i olika länder, Till följd häraf förlora naturligtvis de motiv sin giltighet, som vederbörande lagt till grund för ifrågavarande framställning.

Men gentemot dessa ohållbara motiv kan man för bibehållande af nu gällande bestämmelser sätta de historiska motiven. Det nu gällande stadgandet har nämligen hos oss varit tillämpadt en s. k. mansålder, eller i 33 år. Före tillkomsten af det samma var föreskrifvet, att postverket skulle ersätta förkomna rekommenderade försändelser med ända upp till 150 kronor. Och vid 1870 års riksdag, som behandlade ifrågavarande förslag, uttalades ett visst ogillande öfver, att ansvarsbeloppet i detta fall skulle så afsevärdt sänkas, synnerligast som rekommendationsafgiften sattes så högt, och hvaröfver man äfven var missnöjd. Sedermera har vid olika tillfällen frågan om en sänkning af berörda afgift förelegat i Riksdagen, och vid 1899 års riksdag afläts en skrifvelse, däri Riksdagen begärde en sänkning af rekommendationsafgiften. Denna skrifvelse föranledde emellertid icke till någon åtgärd på grund däraf, att generalpoststyrelsen ansåg, att postverkets stat var sådan, att de af Riksdagen ifrågasatta nedsättningarna i afgifterna till postverket icke voro möjliga. Nu däremot anser sig generalpoststyrelsen kunna gå allmänhetens önskingar till mötes och föreslå lättnader — som det heter — i fråga om vissa postafgifter. Jag hemställer emellertid till herrarne, huruvida det kan anses vara någon verklig lättnad, då man föreslår en sänkning af rekommendationsafgiften

Ang. afgiften för inrikes postförsändel- ses rekommendation m. m. med 5 öre, men på samma gång sänker ansvarsbeloppet för rekommenderade försändelser från 50 till 36 kronor. Enligt mitt förmenande uppstår icke på detta sätt någon lättnad i postafgifterna.

(Forts.)

Om generalpoststyrelsen ansåge, att de nuvarande bestämmelserna beträffande ansvarsbeloppets storlek medförde dryga utgifter för postverket och detta motiv härvidlag användts, då skulle man kunnat förstå, hvarför förevarande förslag kommit fram, men med den ordning och reda, som utmärker postverket, torde det vara ytterst sällan, som rekommenderade försändelser förkomma, och då är ju risken att bibehålla nu gällande ansvarssumma ytterst ringa och följaktligen den föreslagna sänkningen onödig.

Jag kan således icke vara med om det föreliggande förslaget i den af mig nu berörda delen, utan yrkar jag, herr talman, att gällande stadganden rörande ersättning af postmedlen för förkommen eller skadad inrikes rekommenderad försändelse må bibehållas oförändrade.

Herr von Krusenstjerna: I rekommendationsafgiften ingå två faktorer; den ena är en ersättning till postverket för dess besvär med registrering af rekommenderade försändelser, den andra är ett slags assurancespremie för den risk, som postverket ikläder sig vid mottagandet af en dylik försändelse. Det synes mig därför, som om rekommendationsafgiften och postverkets ersättningsskyldighet böra stå i en bestämd relation till hvarandra. Nedsätter man således den förre, rekommendationsafgiften, följer väl däraf, att man också måste nedsätta ersättningsplikten. Rekommendationsafgiften är för närvarande 20 öre; enligt Kungl. Maj:ts föreliggande förslag skulle den nedsättas med en fjärdedel, det vill säga till 15 öre. Postverkets nuvarande ansvarighet, när det mottager en rekommendationsafgift å 20 öre, innefattar skyldighet att, i den händelse den rekommenderade försändelsen förkommer, till afsändaren utbetala 50 kronor. Nu resonerar generalpoststyrelsen och Kungl. Maj:t som så, att när rekommendationsafgiften, för närvarande 20 öre, nedsättes med en fjärdedel, bör också postverkets ersättningsansvar för den mottagna försändelsen nedsättas med en fjärdedel, d. v. s. från 50 kronor till i rundt tal 36 kronor.

Därigenom vinner man också det, att den för närvarande inom svenska postverket alldeles exceptionellt höga ersättningsskyldigheten beträffande rekommenderade försändelser nedbringas till att motsvara hvad den är i flertalet andra länder, om den än icke sättes ned så lågt som i våra närmaste grannländer, där — såsom kammarens ledamöter haft tillfälle att inhämta af propositionen — postverkets ersättningsskyldighet icke går längre än till 20 kronor. Sålunda utgör det ifrågakvarande ersättnings-

beloppet i Österrike 30 kronor, i Tyskland mellan 37 och 38 kronor och i den internationella postutväxlingen 50 francs eller 36 kronor. Den siste ärade talaren yttrade, att detta ersättningsbelopp i alla fall är högst olika i olika länder och att man i dessa icke infört full öfverensstämmelse mellan det ersättningsbelopp, som ifrågakommer vid den inrikes posttrafiken, och det, som är fastslaget för den internationella postutväxlingen, nämligen 50 francs. Ja, det är sant, men i flertalet länder beror detta därpå, att man i posttaxorna måst sätta ut beloppen i jämna tal af landets myntenhet, och det har naturligtvis då varit omöjligt att sätta dem så, att de kunna evalveras till jämnt 50 francs. För oss tror jag det vara lämpligt att sätta beloppet till 36 kronor, och man kan då icke påvisa ett enda land, där postverkets ersättningsskyldighet i detta fall är — om icke i någon mycket obetydlig grad — större, än hvad den skulle blifva här hos oss.

*Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommenda-
tion m. m.*

(Forts.)

Den siste ärade talaren yttrade äfven, att det är en besynnerlig lättnad, som generalpoststyrelsen här vill bereda den svenska allmänheten, då den föreslår rekommendationsafgiftens nedsättning med endast 5 öre, men däremot minskar det belopp, som postverket skall betala ut, i den händelse brefvet förkommer, från 50 till 36 kronor. Ja, detta resonemang kunde hålla streck, ifall det vore fråga om att ersättning skulle lämnas för hvarje af postverket mottaget rekommenderadt bref, men lyckligtvis är det icke alls så, utan af en oändlig massa rekommenderade bref, som aflämnas, är det mycket få, för hvilka ersättning behöfver ifrågakomma. Hela den allmänhet, som afsänder rekommenderade bref, utan att sedermera någon ersättning ifrågakommer för dessa bref, måtte väl således ha godt af denna nedsättning i rekommendationsafgiften från 20 till 15 öre. Icke annat än hvad jag kan förstå, har utskottet haft fullgoda skäl att i detta fall tillstyrka Kungl. Maj:ts proposition.

Detta med anledning af den ärade utskottsreservantens yttrande. Men jag ber att dessutom något få fästa mig vid ett uttalande af bevillningsutskottet i dess nu förevarande betänkande. Det är nämligen ett ganska betydelsefullt tillägg, som bevillningsutskottet har gjort, då det i klämman hemställer, att Riksdagen skulle uttala den meningen, »att det tillkommer Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag af postafgifter».

I motiveringen till denna del af utskottets hemställan definerar utskottet postafgifter såsom »postporto och alla de öfriga hithörande afgifter, som ingå bland postmedlen», och på ett annat ställe bestämmes detta närmare så, att postafgifterna »utgöras på ett och samma sätt, nämligen i form af stämpelafgift medelst frimärken». Med fasthållande af detta, är det uppenbart, att under »alla slag af postafgifter» icke kunna inbegripas de afgifter, som inflyta genom svenska postverkets lilla rederirörelse,

Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommendation m. m.

(Forts.)

hvilken det bedrifver med sitt enda ångfartyg, »Öland». Till följd af denna rörelse uppbär postverket fraktafgifter för landtmannaprodukter och andra varor liksom passagerareafgifter för resande, som fara med nämnda ångbåt mellan fastlandet och Öland. Något åsättande af frimärken ifrågakommer ju icke i detta fall. Icke heller kunna under postafgifter, såsom dessa af utskottet definierats, inbegripas de hyresafgifter, som postverket i en eller annan stad, däribland här i Stockholm, uppbär för s. k. amerikanska boxar eller andra afgifter, som ej afse postbefordran.

Men förutom sådana afgifter är det emellertid äfven en högst väsentlig grupp af verkliga postafgifter, hvilka Kungl. Maj:t för närvarande bestämmer. Dit höra porto för korsband — med undantag af tidningskorsband — för affärshandlingar, för varuprof, samt afgifter för postanvisningar och postförskott. Anledningen till att Kungl. Maj:t för närvarande åsätter dessa afgifter har antagligen varit den, som bevillningsutskottet år 1896 angifver, då frågan om postpaketportot var före, nämligen att postverkets ursprungliga rörelse omfattade egentligen endast bref och värden och att sedermera tillkommo nya rörelsegenar, hvilka från början ansågos vara så att säga bisysselsättningar för postverket, och då bestämde Kungl. Maj:t första gången de afgifter, som i dylika fall skulle erläggas, och sedan har Riksdagen låtit därvid förblifva, då någon olägenhet däraf ej försports. Jag får dock säga, att dessa afgifter enligt min uppfattning äro af alldeles samma slag som de postafgifter, öfver hvilka Riksdagen alltid eller — såsom i fråga om alla slags postpaket — på senare tider haft bestämmanderätt, och hvad dessa postafgifter beträffar, så råder för mig alls icke någon tvekan, att icke deras bestämmande bör tillkomma Riksdagen. Jag har således, hvarken som riksdagsman eller från postal synpunkt, någonting att erinra däremot, att bestämmandet af inrikes postafgifter, sådana som de af bevillningsutskottet blifvit definierade, tillhör Riksdagen.

Men, mina herrar, annorlunda ställer sig saken för postverket, om det uttalande, som bevillningsutskottet här gjort, skulle så fattas, att därmed äfven bestämmandet af postafgifterna i trafiken mellan Sverige och utlandet hädanefter skulle tillhöra Riksdagen. Detta vore, såvidt jag kan finna, en fullständig brytning med hvad som hitills ägt rum. Det skulle vara ett frångående af hvad som sedan 1809 eller åtminstone sedan 1818 — jag har icke undersökt tiden däremellan — härvidlag iakttagits i enlighet med rikets ständers åt Kungl. Maj:t gifna bemyndigande, och det skulle innebära, att Riksdagen intoge en alldeles ny ställning i fråga om postverkets förhandlingar med främmande stater och dess skötande af den utrikes posttrafiken. Om man afskaffar den befogenhet, som i detta fall tillkommer Kungl. Maj:t och

till en viss grad generalpoststyrelsen, och öfverlämnar alla dit hörande frågor till Riksdagens pröfning, så skulle detta — jag tvekar icke att förklara det — verka i allra högsta grad hämmande på postverkets arbete att på ett tidsenligt och för allmänheten gagnande sätt sköta den internationella posttrafiken. De olika slag af postafgifter, som äro föremål för öfverenskommelser mellan Sverige och utlandet, äro af så mångfaldig beskaffenhet och äro underkastade så många ändringar — och ändringar, som böra genomföras snarast möjligt — att, jag upprepar det, det skulle nästan förlama verksamheten, om hvarje liten ändring i fråga om en utländsk postafgift skulle underställas Riksdagen. Det besvär, som därigenom skulle förorsakas bevillningsutskottet och Riksdagen, är i detta fall utskottets och Riksdagens sak, jag för min del ser nu saken ur postal synpunkt. Emellertid ha alltjämt hittills nu ifrågavarande afgifter bestämts af Kungl. Maj:t och generalpoststyrelsen. Detta var nödvändigt redan på den tid, då våra postförbindelser med utlandet ej hade någon större utsträckning; och huru absolut nödvändigt det är nu, det inser kammaren nog, när kammaren betänker, huruledes våra postförbindelser med utlandet utsträckts, så att våra aftal med främmande stater omfatta snart sagdt hela den civiliserade världen. Och det är icke blott stora postaftal och öfverenskommelser, som härvid ifrågakomma, nej, det gäller äfven detaljer inom postväsendet, som måste ordnas. Jag vill som exempel blott anföra ett enda fall i fråga om postanvisningsväsendet. Den omständigheten, att ett land har tillträdt det internationella aftalet om utväxling af postanvisningar, innebär ej, att det genast kan etableras en postanvisningsutväxling mellan Sverige och det landet. Nej, det fordras därjämte särskilda öfverenskommelser mellan de båda landens poststyrelser; och genom dem skola regleras inbetalningskursen, efter hvilken den svenska afsändaren af postanvisningen skall inbetala postanvisningsbeloppet, vidare afräkningskursen mellan de båda postverken vid likviderandet af det ena postverkets saldo; och dessa kurser kunna ju ofta nog ändras. Det ena landet önskar en sådan ändring, och då skall därom träffas ny öfverenskommelse. Nya eller ändrade aftal om postanvisningsutväxling ingingo vi förra året med Chile, Argentina, Canada och Nordamerikas Förenta Stater, och helt nyligen ha vi träffat aftal i dylikt hänseende med Ryssland.

Det skulle nu vara mycket svårt och verka i hög grad hämmande, om ej öfverenskommelser af denna art med främmande postverk skulle kunna afslutas mellan riksdagarna, de må nu vara huru brådskande eller huru gagneliga för allmänheten som helst, blott därför att däri inginge en afgiftsbestämmelse eller därför att en sådan däraf i mer eller mindre mån invercade. Och än värre vore det, om hvarje speciell taxbestämmelse ej skulle kunna tillämpas, förrän den blifvit pröfvad

*Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommenda-
tion m. m.*

(Forts.)

af Riksdagen. Jag vill blott nämna ett enda fall för att visa, huru ofta sådana ändringar behöfva göras. Man har t. ex. fastställt taxan för försändande af ett s. k. tariffpaket härifrån till något främmande, långt bort beläget land, t. ex. Malacca. Så och så mycket har det blifvit bestämdt, att det svenska postverket skall af afgiften behålla, och så och så mycket som hvarje utländskt postverk skall ha, genom hvars område paketet passerar. Så kommer en underrättelse från det främmande postverket: Nu ha vi anordnat en annan postled med ett annat befordringsätt och till följd däraf sätta vi ned portot med 25 centimes för hvarje viktenhet, ty vi behöfva nu ej taga så mycket som förut. Detta bestämmes t. ex. i juni för att tillämpas redan på sommaren. Då skulle ej svenska allmänheten få något godt däraf, förrän Riksdagen hunnit medgifva någon ändring i den för närvarande bestämda postafgiften. Ett annat exempel i motsatt riktning. Det kommer t. ex. från ett främmande postverk underrättelse, att nu har sjöpostbefordringen af paket upphört och dessa skola nu gå en annan väg. Det blir hädanefter flera postverk, till hvilka afgift skall erläggas, och därför måste det bli dyrare porto. Ja, det svenska postverket måste betala till det främmande, hvad detta fordrar, men det förra skulle då ej, därför att afgiften en gång blifvit af Riksdagen fastställd, kunna uppbära af den svenska allmänheten motsvarande förhöjning. Samma blefve förhållandet, ehuru jag ej vill upptaga tiden därmed, med assurancesafgiften för värdebref. Det är så, att svenska postverket måste bestämma den afgift, som en afsändare i Sverige skall erlägga, så hög, att det blir fullkomligt godtgjort, sedan till de främmande postverken redovisats deras andelar i afgiften. Ty det är bestämdt genom världspostafallet, huru mycket hvarje land skall tillgodoräkna sig, genom hvilket den assurerade försändelsen går, för att det skall få sin risk betäckt. Så meddelar oss t. ex. Tyskland att — i stället för att ett assureradt bref exempelvis till Montenegro, förut har gått genom Tyskland, Österrike—Ungern och därifrån befordrats med ångbåt till någon hamn söder om Dalmatien — det i stället kommer att gå öfver Serbien. Då kommer ett land till. Assurancesafgiften till det svenska postverket bör då genast förhöjas; annars blir det förlust för detsamma. Sådana fall finnes det många.

Detta allt har nu, såsom jag sade, gjort, att i de flesta länder är bestämmandet af relationerna till utlandet öfverlämnadt till regeringarna. Det är öfverlämnadt i Norge genom dess lag om postväsendet af 1888; det är öfverlämnadt i Danmark genom den senaste postlagen af 1902; och det är samma anledningar, som gjort, att detsamma äfven i Sverige öfverlämnats åt regeringen. Förhållandet är nämligen det, att i underdånig skrifvelse den 14 juli 1818 öfverlämnade rikets ständer »regleringen af posttaxan för utrikes brevväxlingen till Kongl. Maj:ts nådiga

omsorg för att, efter förefallande förändringar i de af andra regeringar vidtagna och med postverket gemenskap ägande anstalter, höja eller nedsätta ifrågavarande afgifter samt såmedelst bevara svenska postverkets bestånd och hålla det oberoende af utländsk inflytelse». Däri öfverlämnades således behandlingen af de utländska postafgifterna till Kungl. Maj:t. Detta öfverlämnande upprepades genom en riksdagsskrifvelse af år 1823. Det har sedermera icke återkallats, utan därefter har Kungl. Maj:t afslutat postaftal och tillämpat dem, och detta har lämnats utan någon erinran. Skulle det nu vara bevillningsutskottets mening, att detta uttalande här i klämman skulle innebära ett återkallande af detta delegerande? Jag har svårt att tro det, ty detta uttalande innehåller ju icke något annat, än att det tillkommer Riksdagen att bestämma alla slag af postafgifter. Detta anser jag fullkomligt riktigt, men det är äfven lika riktigt, att Riksdagen äger delegera denna rätt åt Kungl. Maj:t. Det är det, som Riksdagen gjorde genom 1818 och 1823 års riksdagskrifvelser. Dessa skrifvelser ha ännu icke återkallats. Och om utskottets mening skulle vara att återkalla dem och således säga, att alla, äfven de utländska postafgifterna, skulle bestämmas af Riksdagen, skulle väl detta ha föregåtts af någon utredning af de följder, som ett sådant återkallande skulle ur praktisk synpunkt medföra. Någon sådan utredning har mig veterligen icke skett och har ej heller blifvit ifrågasatt. I utskottets betänkande finnes ju icke ett ord nämnt om detta. Det är på grund häraf, som jag antager, att det icke var meningen att återkalla be- myndigandet; och det är *under ett sådant antagande, att något återkallande däraf icke varit ifrågasatt*, som jag för min del ej heller har något att erinra mot den af utskottet föreslagna klämman.

Herr Höjer: Då den siste talaren gaf slutet af sitt ytt- rande den form, som han gjorde, har jag i själfva verket icke många ord att säga. Anledningen hvarför bevillningsutskottet tog under närmare behandling den formella och den konstitutionella sidan af Kungl. Maj:ts nådiga proposition var den, att bevillningsutskottet ansåg det vara sin plikt att söka, stående på grundlagens botten, åstadkomma någon reda i de olika åsikter och i den grundlagsstridiga praxis, som förut under nära hundra år gjort sig gällande med afseende på bestämmandet af de olika postafgifterna. Huru, jag vågar nära nog säga, abderitisk denna praxis slutligen hade blifvit, visar sig af förhållandena sådana som de voro före Riksdagens beslut år 1896 med afseende på paketportot. Då var det så, att brefporto och tidningsafgifter bestämdes af Riksdagen allena. Portot för stora paket, liksom afgiften för postanvisningar och postförskott, bestämdes af Kungl. Maj:t allena, och rekommendationsafgiften, assurancesafgiften och

*Ang. afgiften
för inrikes
postförändel-
ses rekommenda-
tion m. m.*

(Forts.)

Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommenda-
tion m. m.

(Forts.)

afgiften för små paket bestämdes af Kungl. Maj:t och Riksdagen tillsammans. Beträffande de där tre olika metoderna får jag för min enskilda del bekänna, att den sista, som innebär ett halfverande af en grundlagsenlig rätt mellan Kungl. Maj:t och Riksdagen, är nått opp det tokigaste af allt. Det är ju en metod, som visserligen har hemul i tillvägagäendet åtskilliga gånger förut; det är den metod, som Kungl. Maj:t uti den ifrågavarande propositionen har velat att Riksdagen skulle tillämpa. Bevillningsutskottet har då måst ställa sig på grundlagens botten. Det har studerat grundlagens olika paragrafer: riksdagsordningens § 65 och regeringsformens §§ 57, 59 och 60, och därvid icke kunnat finna annat, än att alla postafgifter — och, mina herrar, icke blott de inrikes, utan äfven de utrikes — äro postmedel. Såsom postmedel äro de bevillningar, och då de äro af bevillnings natur, så är det Riksdagen allena, som har att öfver deras belopp bestämma. Ingenting synes utskottet vara riktigare än detta, och mot denna princip har ej heller den siste talaren inlagt någon opposition.

Hvad nu beträffar de praktiska svårigheter, som för generalpoststyrelsen skulle följa, om denna stränga uppfattning af grundlagen tillämpades med afseende på de utrikes postafgifterna, så fäster jag kammarens benägna uppmärksamhet på, att den saken icke har förelegat för bevillningsutskottet att taga under någon slags behandling. Utskottet har icke haft det allra ringaste skäl att inlåta sig på giltigheten eller icke giltigheten af det bemyndigande, som Kungl. Maj:t en gång fått med afseende på denna utrikes posttrafik, vare sig år 1818 eller år 1823. Så mycket är dock visst, åtminstone enligt min uppfattning, att, lika litet som det finnes någon praxis huru gammal som helst, som kan bryta grundlag, lika litet bör man kunna anse, att några svårigheter, hvilka som helst, kunna principiellt vara af den natur, att de skulle kunna bryta grundlagen. Förefinnes det nu sådana svårigheter i detta fall, hvilket för mig är ännu klarare efter generalpostdirektörens anförande, förefinnes det nu i detta fall mycket stora eller rent af, enligt hans uppfattning, öfvervinneliga svårigheter, om denna grundsats i allo skulle på denna trafik tillämpas, — ja, à la bonne heure, då ligger det i det föregående sättet att besvärja dessa svårigheter ett sätt, som Kungl. Maj:t fortfarande kan använda. Kungl. Maj:t kan således fortfarande ha eller få ett sådant där benyndigande att liksom å Riksdagens vägnar vid sina konventioner med främmande makter bestämma ifrågavarande utrikes postafgifter. Så går det till i det fria Danmark, så går det till i det fria Norge efter de upplysningar, som generalpostdirektören nyss lämnat.

Jag har således mot detta tillvägagångssätt från postal synpunkt icke något att anmärka. Jag har därvidlag endast ett enda inkast att göra till slut. Den siste talaren satte i fråga,

huruvida icke det bemyndigande, Kungl. Maj:t fått igenom 1823 års riksdagskrifvelse, och som sedermera icke af Riksdagen blifvit återkalladt, skulle kunna anses vara gällande, äfven om — såsom jag hoppas — Riksdagen fattar sitt beslut i denna viktiga principfråga i öfverensstämmelse med bevillningsutskottets hemställan. Skall jag ställa mig på rent formell grund — jag har ingen auktoritet att göra ett uttalande i detta fall, det vill jag erkänna — men skall jag ställa mig på rent formell grund, vill det synas mig något betänkligt, om, sedan Riksdagen har gjort ett dylikt generellt uttalande, Kungl. Maj:t med anledning af detta föreliggande betänkande skulle anse 1823 års bemyndigande fortfarande vara gällande. Jag skulle då, enligt den uppfattning jag för tillfället har, anse det vara riktigast, att Kungl. Maj:t ginge in till Riksdagen och begärde ett *nytt* bemyndigande af ungefär likartadt eller samma innehåll. Dessutom får jag bekänna, att jag ifrån konstitutionell synpunkt finner det vara betänkligt, att Riksdagen delegerar en konstitutionell rättighet på obestämd tid, på 100, kanske 200, 300 år. Jag anser det konstitutionellt riktiga vara, att ett nytt bemyndigande gäfves Kungl. Maj:t af Riksdagen på *bestämd* tid, på 5, 10 eller 15 år eller hvad det nu må vara, men icke ett sådant där bemyndigande för så godt som eviga tider.

Denna min privata uppfattning torde icke ha något det allra ringaste inflytande på kammarens beslut med afseende på den viktiga principfråga, som nu föreligger. Den siste talaren har heller icke yrkat afslag på utskottets hemställan, och jag skall därför i likhet med honom utan vidare yrka bifall till densamma.

Chefen för civildepartementet, herr statsrådet Westring: Herr talman, mina herrar! Den föregående ärade talaren berörde hufvudsakligen den formella sidan utaf den här föreliggande frågan, med anledning af det yttrande, utskottet i sådant afseende afgifvit. Det framgick af hans anförande, att anledningen till utskottets berörda uttalande varit, att Kungl. Maj:t i sin proposition hemställt, att Riksdagen skulle för sin del medgifva, att afgifterna på det och det sättet bestämdes. Däraf har dragits den slutsatsen att, såsom den ärade talaren uttryckte sig, det varit Kungl. Maj:ts mening att vilja proklamera en rätt för Kungl. Maj:t att med Riksdagen »halfvera» beslutanderätten i denna fråga.

Jag ber då att få förklara, att detta icke varit meningen med användningen af det ifrågavarande uttrycket. Anledningen hvarför uttrycket kommit att användas har helt enkelt varit den, att det förut användts vid liknande tillfällen, då det visserligen icke varit meningen att ifrågasätta Riksdagens beslutanderätt öfver postafgifterna. Jag hänvisar i detta hänseende till det af

*Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommenda-
tion m. m.*

(Forts.)

Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekomen-
dation m. m.

utskottet återopade fallet år 1896. Då hade Kungl. Maj:t på samma sätt begärt, att Riksdagen för sin del ville medgifva, att portosatserna för mindre paket bestämdes på visst sätt. Denna proposition bifölls af Riksdagen i enlighet med bevillningsutskottets hemställan.

(Forts.)

Bevillningsutskottet gjorde visserligen härvidlag en anmärkning i fråga om Riksdagens rätt att besluta öfver postafgifterna. men, väl att märka, denna anmärkning gick ut därpå, att det var oegentligt af Kungl. Maj:t att underställa Riksdagen portot för småpaket, men icke portot för större paket. Med denna anmärkning biföll Riksdagen ock den kungliga propositionen, d. v. s. den medgaf för sin del etc. Då Riksdagen icke kan antagas hafva, i samma ögonblick den gjorde detta uttalande i fråga om sin rätt öfver paketafgifterna, velat medge Kungl. Maj:t att »halfvera» denna rätt med Riksdagen, är det tydligt, att Riksdagen då icke fäste den betydelse vid detta uttryck, som man nu synes vilja lägga däri. I hvarje fall vill jag förklara, att meningen icke varit den antydda, utan att man tänkt sig, att Riksdagen skulle ha beslutanderätt öfver de nu ifrågakomna postafgifterna.

Utskottets uttalande inskränker sig emellertid icke till de nu ifrågavarande afgifterna, utan afser postafgifterna i allmänhet. Härutinnan föreligger det emellertid en högst viktig och väsentlig skillnad i praktiskt hänseende, då det gäller att bestämma postafgifter för den inrikes trafiken och postafgifter för den utländska. I fråga om de utländska postafgifterna hänför jag mig till hvad generalpostdirektören anført. Hvad beträffar afgifterna för försändelser till utlandet har, såsom förut erinrats, Kungl. Maj:t allt sedan förra århundradets början ensam bestämt dessa afgifter. De bestämmas på grund af öfverenskommelse med främmande stater, och sådana öfverenskommelser afslutas i stort antal och tarfva oupphörligt jämkningar. Detta har generalpostdirektören fullständigt utvecklat, och jag behöfver icke vidare uppehålla mig därvid. Det är nu klart, såsom generalpostdirektören också framhöll, att det ur rent praktisk synpunkt skulle medföra stora olägenheter och svårigheter, om regeringen vid de förhandlingar, som i förevarande hänseende måste föras med främmande stater, vore bunden af att i hvarje fall inhämta Riksdagens samtycke. Riksdagen har därför redan så tidigt som år 1818 gifvit Kungl. Maj:t bemyndigande att bestämma dessa afgifter, och detta bemyndigande upprepades år 1823, och det i de allra klaraste ordalag. Jag skall läsa upp hvad som sades 1823. Då yttrade Riksens ständer, att de på grund af de år 1818 anförda skälen icke funne lämpligt att förhöja dessa afgifter, utan ansåge sig äfven nu böra i underdånighet öfverlämna regleringen för postporto af utrikes gående bref till Kungl. Maj:ts nådiga omsorg att efter sig företeende anledningar samt andra

maktors därvid vidtagna åtgärder höja eller sänka berörda afgift, på det att svenska postinrättningen måtte oberoende af främmande inflytelse erhålla dess påräknade inkomst.

Det finnes i detta ständernas beslut ett fullt klart och tydligt uppdrag åt Kungl. Maj:t att bestämma dessa afgifter, och detta uppdrag är icke begränsadt till någon viss tid. Däraf följer visserligen icke, såsom den föregående talaren syntes vilja antyda, att Riksdagen genom ett sådant beslut skulle kunna anses hafva för all framtid afhändt sig rätten att bestämma dessa afgifter. Det är ingalunda min mening. Men på samma sätt som de postafgifter, Riksdagen beslutar, gälla till dess Riksdagen annorlunda bestämt, så måste det uppdrag, som Riksdagen sålunda gifvit Kungl. Maj:t stå kvar, tills Riksdagen behagar återkalla detsamma.

Nu frågas: Bör och kan nu bevillningsutskottets ifrågavarande uttalande tolkas såsom ett förslag till återkallande af berörda bemyndigande? I sådant hänseende upprepar jag då hvad generalpostdirektören sade, att här finnes intet annat uttalande af bevillningsutskottet, än att det tillkommer Riksdagen att bestämma äfven de utländska postafgifterna. Mot denna sats vill jag, såsom jag upprepade gånger sagt, ingalunda opponera mig. Men den satsen är fullt förenlig därmed, att Riksdagen beträffande en viss klass af afgifter bestämt, att dessa må tills vidare fastställas af Kungl. Maj:t. Så har enligt min uppfattning tydligt och klart skett genom 1823 års beslut. Och då nu bevillningsutskottet alls icke vidrört detta beslut, så måste det — synes mig — antagas, att det icke varit bevillningsutskottets mening föreslå Riksdagen att återkalla det nämnda bemyndigandet, hvarför det måste anses gälla tillsvidare, till dess Riksdagen därutinnan vidtagit någon annan bestämmelse.

Under antagande, att utskottets uttalande bör så tolkas, har jag ingen invändning att göra mot detsamma.

Herr Ericsson i Ofvanmyra: Herr talman! Endast ett par ord med anledning af herr generalpostdirektörens yttrande.

Han hemställde, huruvida det icke vore en nedsättning i kostnaden och en lättnad för allmänheten att i rekommendationsafgift få betala 15 öre i stället för 20 öre. Det är en sanning, men det är en sanning med modifikation. Nedsättningen gäller ju endast för rekommenderad försändelse, som innehåller högst 36 kronor. Men huru ställer det sig för den, som vill i rekommenderadt bref sända penningar till belopp mellan 36 och 50 kronor? För så vidt jag kan finna, måste man, därest Riksdagen godkänner föreliggande förslag, om man vill sända en sådan summa, assurera försändelsen och får då betala 30 öre i stället för nu 20 öre. För min del tror jag således, att det skall blifva svårt att räkna ut, om dessa bestämmelser blifva till förmån för

*Ang. afgiften
för inrikes
postförsändel-
ses rekommendation m. m.
(Forts.)*

Ang. afgiften för inrikes postförsändel- ses rekommenda- tion m. m. allmänheten. Det finnes naturligtvis ingen statistik öfver hvilka värdebelopp, som hvarje rekommenderadt bref innehåller, och därför är det en omöjlighet att veta, huru stort antal dylika försändelser innehållit penningar under- eller öfverstigande 36 kronor. Och då man, därest förslaget antages, får betala 10 öres förhöjning för försändelse, innehållande mellan 36 och 50 kronor, men endast 5 öres lättnad för belopp under 36 kronor, så tror jag, att ändringen snarare leder till nackdel för allmänheten.

(Forts.)

Jag kan således icke finna annat, än att man får sätta ett stort frågetecken efter talet om att man tillmötesgått allmänhetens kraf på lättnader i afseende på postafgifterna genom det tillvägagångssätt, som här föreslagits.

Herr talman! Jag vidhåller mitt yrkande.

Herr Jansson i Krakerud: Jag har icke varit med om den förberedande behandlingen af denna fråga inom utskottet, ty jag tillhör icke första afdelningen. Jag var därför ganska tveksam, huruvida jag skulle reservera mig mot förslaget att nedsätta det för förkommen eller skadad inrikes rekommenderad försändelse nu bestämda beloppet till 36 kronor. Men då jag under debatten här i kammaren hörde, att de motiv, som generaldirektören herr von Krusenstjerna hade att anföra till stöd för ifrågavarande förslag, voro ganska svaga, så begärde jag ordet.

Man har vid bestämmandet af detta ersättningsbelopp sökt erhålla en medeltalsiffra, framställd enligt rent matematiska grunder, och sedan har man afrundat denna siffra till 36 kronor. Men då det gäller att ändra ersättningsbeloppet för förkommen eller skadad rekommenderad försändelse, så bör man väl också gå ut från praktiska synpunkter. Man hade således enligt mitt förmenande bort välja en siffra, som slutat på jämna fem- eller tiotal kronor. Ty icke kan man väl skicka 36 kronor i rekommenderadt bref.

Om nu det föreslagna ersättningsbeloppet kommer att antagas, är det min fulla öfvertygelse, att det blir ganska många förluster, som allmänheten får göra, ty för det första dröjer det ganska länge, innan allmänheten får veta, att detta ersättningsbelopp ändrats och för det andra tager allmänheten i alla fall icke så mycken hänsyn till detta. Man tänker nog som så, att, då brefvet är rekommenderadt, går det fram, om det ligger en 40 eller 50 kronor deri. Följden blir naturligtvis, att, om det går förloradt, man gör en förlust på 14 à 15 kronor. Och då jag icke kan finna något annat skäl för bestämmande af ersättningen till detta belopp än att man utgått från en rent matematisk synpunkt, synes det mig vara ett allt för svagt skäl för att vidtaga den föreslagna ändringen. Om man ändrar viktsatsen och därigenom sänker postafgiften för en försändelse, är detta i min tanke mindre vådligt och föranleder mindre svårigheter.

Men om man, på sätt här ifrågasatts, ändrar berörda ersättningsbelopp, är det klart, att detta kommer att, såsom jag redan nämnt, föranleda så många oegentligheter, att man icke bör göra det annat än i högsta nödfall.

Ang. afgiften för inrikes postförsändelses rekommendation m. m.

Herr talman! Jag anhåller om bifall till den vid betänkandet fogade reservationen.

(Forts.)

Härmed var öfverläggningen slutad. Under densamma hade yrkats dels bifall till utskottets hemställan, dels ock bifall till berörda hemställan med den af herr Ericsson i Ofvanmyra under öfverläggningen föreslagna ändringen däraf. Sedan herr talman gifvit propositioner å dessa yrkanden, förklarade herr talman sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Men som votering begärdes, blef nu uppsatt, justerad och anslagen följande voteringsproposition:

Den, som vill, att kammaren bifaller bevillningsutskottets hemställan i utskottets förevarande betänkande n:o 1, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har kammaren bifallit utskottets berörda hemställan med den af herr Ericsson i Ofvanmyra under öfverläggningen föreslagna ändringen däraf.

Voteringen utföll med 105 ja mot 74 nej; och hade alltså utskottets hemställan af kammaren bifallits.

§ 12.

Vidare föredrogs och godkändes bevillningsutskottets betänkande, n:o 2, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning af afgiften för inrikes postpaket m. m.

§ 13.

Härefter företogs till afgörande bevillningsutskottets betänkande, n:o 3, i anledning af väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref.

Om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref.

Uti en till bevillningsutskottet hänvisad, inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 6, hade herr *C. J. Hammarström* föreslagit, att Riksdagen ville besluta, att viktsatsen för inrikes bref,

Om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref (Forts.) som befordrades för enkelt porto, måtte höjas från 15 till 20 gram.

Utskottet hemställde, att förevarande motion om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Vid betänkandet hade fogats reservationer:

af herr *Wester*; samt

af herrar *Bromée* i Billsta, *Almqvist*, *Beckman*, friherre *Bonde*, *Brodin*, *Lindblad*, *Höjer* och *C. J. Hammarström*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa, att Riksdagen, med bifall till herr *C. J. Hammarströms* förevarande motion, ville besluta, att viktsatsen för inrikes bref, som befordrades för enkelt porto, skulle höjas från 15 till 20 gram.

Sedan utskottets hemställan blifvit uppläst, begärdes ordet af motionären,

Herr *Hammarström*, som yttrade: Som herrarne finna af utskottets motivering, är denna af den beskaffenhet, att den snarare borde ligga till grund för ett tillstyrkande af motionen än för ett afslag å densamma. Utskottet påvisar, att allt flera länder ökat viktsatsen för inrikes bref. Så till exempel anföres i utskottets utlåtande, att af de länder, som tillhöra den internationella världspostföreningen, hafva Amerikas Förenta stater, Danmark, Kanada, Schweiz, Storbritannien, Tyskland, Ungern och Österrike numera högre viktenhet för de bref, som befordras inom eget land, än den, som är rådande för bref till utrikes ort. Utskottet upplyser därjämte, att helt nyligen hafva ytterligare några länder beslutit sig att höja viktenheten för inrikes bref; och de länder, som här uppräknats, äro Bosnien—Herzegowina, Egypten och Viktorias.

Före år 1880 var viktenheten för vanliga inrikes bref hos oss 4 ort, hvilken vikt motsvarar något öfver 17 gram, men denna viktenhet förändrades vid eualvering från då gällande viktsystem till det metriska systemet, som då infördes, till 15 gram. Det upplyses vidare, att till en blifvande världspostkongress af 4 länder framlagts förslag, att viktsatsen i den internationella postförbindelsen måtte höjas från 15 till 20 gram. Om nu Sverige också ökar vikten — såsom här är föreslaget — till 20 gram, så hade vårt ombud, som kommer att närvara vid den blifvande kongressen, naturligtvis ett stöd att gå med på de 4 ländernas nysnämnda förslag. Så vidt jag minnes af föregående öfverläggningar i Andra Kammaren, har vår nuvarande generalpostdirektör icke något emot en sådan förändring, och då han natur-

ligtvis kommer att bli ombud vid den internationella kongressen, får han, om Riksdagen nu här besluter denna ändring, ett stöd att då vara med om förslaget.

Utskottet påvisar, att det skulle bli minskade inkomster för postverket, om motionen bifölles. Vi kunna se på den tabell, som finnes omnämnd i och fogad vid utskottets betänkande, af hvilken betydelse för postverkets finanser denna minskning i inkomster i verkligheten skulle vara. Af denna tabell framgår nämligen med all önskvärd tydlighet, att de inkomster, som postverket haft, under de senaste åren ökats med nära 1,000,000 kronor om året, och att ökningen under det sista år, för hvilket bokslut är tillgängligt, nämligen år 1903, uppgick till nära 2,000,000 kronor. Detta visar, att det icke är någon fara att höja viktsatsen, såsom föreslaget är, då ju den minskning i inkomster, som härigenom skulle uppstå, ingalunda vore något att tala om. Postverket såsom affär är ju icke beroende af konjunkturerna, så att det vid dåliga konjunkturer skulle kunna befara, att inkomsterna skulle minskas. Men om ock så skulle vara, att konjunkturerna verkligen skulle utöfva någon inverkan på postverkets inkomster, så torde denna inverkan vara sådan, att postverket vid dåliga konjunkturer får högre inkomster. Så synes det åtminstone, om man får döma af det, som denna tabell utvisar.

De af Kungl. Maj:t föreslagna lindringar, om hvilkas införande beslut här nyss äro fattade, torde enligt mitt förmenande icke heller komma att inverka menligt på postverkets inkomster, ty de ändringar, som här beslutits, åtminstone i denna kammare, bestående först och främst däri, att rekommendationsafgiften sänkts, och vidare däri, att garantisumman minskats, komma antagligen att hafva den följd, att allt flera komma att assurera sina försändelser, hvilket ju drager högre afgift än vanlig rekommendation, och i så fall kommer postverket att därigenom få högre inkomster.

Hvad åter angår de bestämmelser, som nyss här beslutits rörande paket o. s. v., blir väl följd, däraf den, att en hel del paket, som förut gått såsom ilgods på järnväg, hädanefter komma att gå med posten, och postverket får således äfven därigenom högre inkomster.

Förra året tillstyrkte utskottet en liknande motion, men att frågan föll vid den gemensamma voteringen torde väl hafva berott på det ogynnsamma läge, hvori den då befann sig.

Man stod nämligen då inför frågan om förändring af befordringsavgifterna för tidningar och tidskrifter. Men då den frågan nu blifvit afgjord på sätt, som vi alla veta, och postverket i följd däraf kommer att tillföras stora inkomster, torde det icke alls vara någon risk att bifalla det nu föreliggande förslaget.

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.*

(Forts.)

Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.
(Forts.)

Med åberopande af reservanternas motivering, ber jag, herr talman, att få yrka afslag på utskottets hemställan och bifall till den vid betänkandet fogade reservationen.

Vidare yttrade:

Herr Ljunggren: Herr talman! Fullt förvissad, att ett bifall till reservanternas förslag skulle öfver allt i landet hälsas med tillfredsställelse, skall jag för min del yttra mig till förmån för herr Bromées i Billsta med flere reservation.

Utskottets yttrande, som jämväl af reservanternas upptagits såsom deras, att postverket skulle genom bifall till motionen komma att lida en årlig minskning i inkomsterna af cirka 160,000 kronor, förefaller mig hvila på så lös grundval, att man på dessa approximativa siffror svårligen kan grunda ett omdöme om verkningarna af en sådan förändring som den föreslagna. I realiteten lär icke minskningen i postverkets inkomster komma att utgöra ett så nämnvärdt belopp som 160,000 kronor. Men äfven om det skulle gå därhän, så finner jag likväl, att motionärens, af reservanternas understödda förslag är ett godt steg i den rätta riktningen. Nyss har kammaren för sin del beslutit bifalla utskottets förslag rörande ersättning för rekommenderad försändelse. 36 kronor motsvarar närmast 50 francs, och därigenom har således åvägabragts öfverensstämmelse med den internationella bestämmelsen. Men jämförelser med utlandet böra helt naturligt, där så ske kan, konsekvent genomföras.

Därför har jag också tänkt mig, att föredömet från en stor del andra länder beträffande viktsatserna för inrikes bref borde föranleda jämväl Sverige att följa exemplet.

Jag tillåter mig att anföra en promemoria, som en justerare i riket tillställt mig rörande postvikter. Han nämner däri, att vid justering och omjustering af vikter finnas remediivikter, och att vid omjustering får afvikelsen vara 2 gånger remediivikten. Så är äfven förhållandet med postvikter. Om en handelsvikt är 1 remedium för lätt, förlorar köparen endast så mycket som remediivikten, och det är ju en obetydlighet, men om en postvikt är *aldrig så litet för lätt*, blir portot genast dubbelt emot hvad det egentligen borde vara, och det vållar en förlust af 100 procent.

Justeraren säger vidare, att han år 1903 justerat flere hundra satser postvikter, och att nästan alla voro för lätta, dock inom bestämda gränser, hvadan de icke kunde kasseras. Detta missförhållande gäller i all synnerhet vikterna å 15 gram, hvilka naturligtvis äro mest använda och därför slitas mest. Ett bref, som väger *knappt* 15 gram eller låt vara *jämt* 15 gram, kommer i de allra flesta fall att beläggas med *dubbelt* porto. Det rätta vore, att postvikt finge vara 1 remediivikt för tung, men *ej för*

lätt. Och han anställer jämförelser med bestämmelserna om justering af målkärl för våta varor, hvilka kärl icke få vara under det rätta, men hafva dubbel afvikelse öfver det rätta.

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till herr Bromées med fleras hemställan i deras reservation.

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.*

(Forts.)

Herr Bromée i Billsta: Herr talman, mina herrar! Den nu föreliggande frågan om förhöjning i viktsatsen för inrikes bref har, såsom herrarne veta, många gånger varit före i denna kammar, och beträffande denna viktsats förhöjning hafva en hel del skäl och motskäl anförts.

Under sistlidne riksdag tillstyrkte bevillningsutskottet en höjning af viktsatsen från 15 till 20 gram, och Andra Kammaren godkände äfvenledes detta utskottets förslag. Det är just med anledning af den hållning, som sålunda såväl bevillningsutskottet som Andra Kammaren intagit i denna fråga, då densamma senast var före, som jag och mina medreservanter reserverat oss i förhoppning, att frågan äfven denna gång måtte i Andra Kammaren få samma utgång som under sistlidet års riksdag.

Då nu härtill kommer, att flere andra länder, såväl inom som utom Europa, höjt viktsatsen för bref till 20 gram, har jag häri ett ytterligare skäl för min åsikt, att man jämväl i Sverige bör höja viktenheten för inrikes bref, som befordras för enkelt porto, till 20 gram. Äfven mina medreservanter äro af den åsikt, att tiden nu är inne för denna frågas lösning på samma sätt, som skett flerstädes i andra länder.

På de skäl, som jag sålunda i korthet anført till förmån för mitt och mina medreservanters förslag, ber jag, herr talman, att få yrka afslag å utskottets hemställan och bifall till vår reservation.

Herr Söderberg: Herr talman, mina herrar! Äfven jag yrkar bifall till den föreliggande motionen.

Jag tror, att det finnes stora skäl att höja denna viktsats från 15 till 20 gram. Då Riksdagen i fjol fattade beslut om att höja postbefordringsavgiften för tidningar och tidskrifter, tänkte man också, att man på annat sätt skulle få valuta för de ökade utgifter, som härigenom förorsakades allmänheten. Man hörde ofta, då frågan om höjning af postbefordringsavgiften för tidningar och tidskrifter debatterades, att detta vore en rättvis sak, därför att denna befordran dittills skett hufvudsakligen med användande af andra inkomster, som tillflöto postverket, och särskildt talade man då om, att det öfverskott, som postverket hade, hufvudsakligen uppkommit genom afgifter för bref och brefkort samt vykort och dylikt.

Nu anser jag, att många skäl föreligga att vidtaga denna reform. Utom andra skäl talar för reformen, att, såsom utskottet

Om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref.
(Forts.)

upplyst, Danmark, Schweiz, Tyskland och Österrike till en blifvande världspostkongress framlagt förslag om höjande af den internationella viktsatsen från 15 till 20 gram. Detta tycker jag utgör ett stort skäl att besluta att inom vårt land höja viktsatsen för enkla bref från 15 till 20 gram. Då skulle det vara mycket lättare för ett blifvande ombud för generalpoststyrelsen på denna kongress att tillmötesgå en sådan uttalad önskan från många europeiska länder.

När man jämför afgifterna för enkla bref och afgifterna för vykort och dylikt, så ställer det sig ganska underligt. Ett enkelt bref fordrar precis samma arbete vid postbehandlingen som ett vykort och är knappast tyngre. Med hänsyn till denna likhet i postbehandling anser jag det vara oriktigt att bibehålla denna afgift af 10 öre för en viktsats af 15 gram.

Ja, herr talman, jag tror, att de, som läst utskottets betänkande och den vid det samma fogade reservationen, böra vara öfvertygade om, att tiden nu är inne att höja denna viktsats för enkla bref. Detta utskottsbetänkande är för öfrigt ganska egendomligt, ty nästan hela betänkandet är uteslutande ett pläderande för denna reform, ända tills bevillningsutskottet på de sista raderna säger, att det icke kan gå med på motionen, och detta utan att anföra några skäl därför.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till motionen eller till den vid betänkandet fogade reservationen.

Herr Persson i Stallerhult: När en med denna likalydande fråga var före under 1901 års riksdag, uppträdde jag emot det af motionären äfven då framställda förslaget. och emedan jag i frågan är af samma åsikt nu som då, ber jag att få yrka bifall till utskottets afstyrkande hemställan.

Jag skall härvid söka att med några få ord bemöta de skäl, som motionären anfört till förmån för sitt förslag.

Hvad motionären egentligen har att anmärka gentemot den nu gällande viktsatsen för enkelt inrikes porto, framgår af följande från motionen hämtade ord: »Det är det höga straffportot, som drabbar bref, som afsändts och befunnits väga drygt 15 gram, som af korrespondenter anses så orimligt, ty förutom det porto af 10 öre. som är anbragt på brefvet, måste adresaten utlösa det med ytterligare 20 öre», o. s. v. Nu vill jag fråga, huruvida denna af motionären anförda oegentlighet skulle häfvas genom ett bifall till motionen och reservanternas hemställan. Jag för min del kan icke se annat, än att oegentligheten skulle finnas kvar lika mycket i alla fall, blott med den lilla betydelselösa skillnaden, att oegentligheten skulle inträda först då vikten öfverstege 20 gram och icke, såsom nu, vid öfverskridandet af 15 gram. Om således *detta*, eller att nödgas med en extra afgift af 20 öre utlösa ett med 10-öres-frimärke

frankeradt bref, som befunnits böra draga dubbelt porto, är det, som utgör det orimliga, då hade det väl varit skäl, att motionären med sitt förslag vändt sig just däremot. Men när nu, om motionen bifalles, denna påstådda orimlighet kommer att stå kvar, har man ju fortfarande tillfälle att med samma styrka vända sig emot densamma, och sådana klagomål komma nog ej heller att saknas äfven då. Ty det är ju klart att, om viktenheten för enkelt inrikes porto ökas med några gram, allt fortfarande en del bref — och förmodligen lika många som förut — komma att drabbas af straffporto, och då skulle väl, efter motionärens tankegång, fortfarande finnas kvar samma skäl för ytterligare höjning af den enkla viktsatsen. Redan på denna grund kan jag således icke vara med om motionärens förslag.

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.*

(Forts.)

Sedan kommer han med ett annat skäl och säger, att postverkets nettobehållning under sista tiden väsentligt öfverstiger den af Riksdagen beräknade. Men detta kan väl icke vara något giltigt skäl alls, ty skulle man följa den bevisföringen, skulle man väl, så snart någon statens inkomst, hvilken som helst, öfverstiger den beräknade, skynda sig och söka nedsätta afgifter eller hvad det nu är, som verkat till att inkomsten blifvit så hög. Jag vill blott såsom ett exempel taga tullmedlen. Dessa hafva i sista årets stat beräknats till cirka 50 millioner kronor, men uppgingo i verkligheten till icke mindre än 60 millioner kronor, om jag icke missminner mig. Med samma skäl, som motionären nu åberopar beträffande postafgifter, skulle man då skynda sig att nedsätta tullafgifterna, än så mycket och än så mycket, allt efter som det erfordras för att det hela skall gå nått och jämt ihop. Att framhålla postverkets öfverskott såsom ett skäl för höjning af viktenheten för enkelt porto, är således enligt min åsikt detsamma som att icke framkomma med något skäl alls.

Sedan kommer det tredje af motionären framhållna skälet, nämligen att de ekonomiska hindren nu skulle vara undanröjda. Då hemställer jag, huruvida icke genom de beslut kammaren nyss fattat vid behandling af bevillningsutskottets betänkanden n:ris 1 och 2 detta skäl har blifvit betydligt reduceradt. Och under sommaren år 1904 har ju i portosatserna vidtagits en förändring, som medfört en minskning af postverkets inkomster med 61,464 kronor. Den genom bifallet till bevillningsutskottets i dess betänkande n:o 1 gjorda hemställan beräknade inkomstminskningen uppgår till 167,576 kronor, och minskningen genom godkännandet af utskottets förslag i dess betänkande n:o 2 beräknas ju till 199,000 kronor. Således en årlig minskning i postverkets inkomster af 428,040 kronor. När man således genom såväl fjorårets beslut som i synnerhet de nyss fattade besluten — hvilka ju icke voro för motionären bekanta, då han skref sin motivering — så högst väsentligt minskat postverkets inkomster,

Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.
(Forts.)

är man väl berättigad säga, att den af motionären åberopade goda ekonomiska ställningen är ganska reducerad. Jag hemställer då, huruvida det icke vore både rätt och billigt att bibehålla den nuvarande viktenheten, som ju i alla fall medgifver en tillräckligt låg portosats. Ty att mot ett så billigt porto få ett med ordentligt kuvert omslutet bref på 2 ark brefpapper försändt från Ystad upp till Haparanda, är väl något, som man icke bör klaga öfver, utan i stället känna sig tillfredsställd med. Och då bör man väl icke yrka på en sådan höjning af viktsatsen, att postverkets inkomster därigenom ytterligare minskas med öfver 160,000 kronor årligen. Statsverkets utgifter visa ju en benägenhet att stiga och återigen stiga, och Riksdagen får ständigt se sig om efter nya skattekällor för att fylla statens behof. Då är det väl icke på sin plats att göra sig af med inkomster och taga bort afgifter, mot hvilka jag för min del icke annorstädes än här hört något klander uttalas. Det är väl behagligare att bibehålla postverkets inkomster orubbade, äfven om de därigenom mer eller mindre öfverskrida verkets utgifter, än att genom nedsättning af dessa inkomster nödgas söka upp nya skattekällor — som man då antagligen torde blifva nödsakad lägga öfver på de fatigare klasserna i samhället — för att få statsverkets inkomster och utgifter att gå ihop.

Dessa af mig uttalade åsikter i frågan har jag, oaktadt kammaren nu tyckes vara böjd för att bifalla motionen, velat uttala för att därmed framhålla, att jag kvarstår på den förutvarande ståndpunkten. Jag ber därför, herr talman, att, som sagdt, få yrka bifall till utskottets hemställan.

Häruti instämde herrar *Pantzarhielm, Kvarnzelius, Trapp, Mallmin, Sandquist, Zimdahl, Bengtsson* i Häradsköp, *Danielsson, Andersson* i Backgården, *Magnusson* i Salstad, *Andersson* i Grimbo, *Hellman* och *Johansson* i Möllstorp.

Herr Lindblad: Herr talman! Jag skall gifva den föregående talaren rätt däri, att naturligtvis måste det alltid, vare sig man sätter den eller den gränsen för den enkla viktsatsen, uppstå en risk för, att man skall få betala straffporto. Men det torde dock vara onekligt, att denna risk inträder mycket oftare, i fall man bibehåller den nuvarande viktenheten, än om man antager den af motionären föreslagna.

Därjämte vill jag påpeka ett skäl, hvarför man vill få denna viktenhet bestämd till 20 gram. Innan man öfvergiök till det metriskasystemet, var minimivikten, efter hvilken afgift erlades, 4 ort, hvilket evalveradt till gram utgör 17 hela gram och därtill ett bråktal. Detta senare uppgår dock icke till ett halft gram, och därför stannade man vid 15 gram, i stället för, såsom

man eljest kunde hafva tänkt sig, vid 20 grani. Detta var alltså en afprutning.

I öfrigt vill jag gent emot den siste ärade talaren påstå, att hittills åtminstone har man icke ansett postverkets uppgift vara den att utgöra en sådan där mjölkko för statsverket. Han anförde, att tullverket vore en sådan, och jämförde postverket därmed. Han uppställde den frågan: icke är det väl meningen, att man skall taga sig för att ändra viktsatserna och porto-bestämmelserna, så snart man ser, att postverket går med vinst? Nej, detta är icke meningen. Men motionärens förslag afser förverkligandet af ett gammalt önskemål, som många gånger, vid upprepade tillfällen, här i kammaren uttalats. På de motioner, som afgifvits i ärendet, har endast det svar gifvits, att postverkets finanser icke medgifva den begärda nedsättningen; postverket hade så stora utgifter till följd af förestående byggnadsföretag och pågående lönerogleringar, m. m., att man icke visste, om postverkets stat skulle tåla vid en sådan förändring. Nu hafva emellertid postverkets finanser år efter år visat en glädjande uppblomstring, och, såsom herrarna kunna se af tabellen å sidan 11 af utskottets föreliggande betänkande, har postverket att för år 1903 uppvisa en vinst på nära 1,900,000 kronor. Härvid är emellertid att märka, att i utgifts-siffran för nämnda år 1903 ingå högst afsevärda belopp för nybyggnader. Om man nu till postverkets angifna vinst lägger hvad som anslagits till nybyggnader, så kommer man upp i en summa af öfver 2,100,000 kronor.

Nu säger den siste talaren, att de beslut, som nyss blifvit här fattade, kunna komma att reducera postverkets inkomster med cirka 400,000 kronor årligen, och att det då vore orimligt att öka denna förlustsiffra med de 160,000 kronor, som det här gäller. Men talaren tar icke i betraktande, att sedan frågan sist var före i Riksdagen, har Riksdagen voterat förhöjda postbefordringsafgifter för tidningar, och därigenom att tidningsutgifvarne förstätt att genom sin enhällighet öfverflytta dessa ökade postbefordringsafgifter på den stora allmänheten, tages den sålunda förhöjda skattepenningen direkt ur allmänhetens fickor. Därför ha vi reservanter i bevillningsutskottet ansett det lämpligt, att, då postverket redan förra året visade en i förhållande till året därförut ökad inkomst af 2 millioner, och man har anledning antaga, att ökningen blir än större vid detta års slut, när de förhöjda befordringsafgifterna för tidningar fått visa sitt resultat, man bör gå till mötes de upprepade framställningarne i nu försvarande afseende. Ty helt visst är det den stora allmänheten, som får vidkännas denna förhöjning. Och hvarför bör man göra detta nu? Jo, det synes lämpligt, därför att det förestår, såsom utskottet påpekat, en postkongress, vid hvilken förslag föreligger att öka den internationella postvikten för enkelt

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.*
(Forts.)

Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.

(Forts.)

porto. Om frågan hade förelagts vid den sista postkongressen, och det därvid visat sig, att vi i eget land icke hade velat någon förhöjning af viktenheten, då hade väl det svenska ombudet haft svårt att ställa sig på den sidan, som ville öka viktsatsen i den internationella posttrafiken. Utskottet har också erkänt, att det vore önskligt, att man vid den internationella kongressen ginge sådana framställningar till mötes. Men ombudet för Sverige får ju en mycket klarare ställning, om han vet, att *Riksdagen* uttalat sig för en dylik förhöjning; och därför tror jag, att det är mycket lämpligt att nu gå den föreliggande framställningen till mötes.

Jag ber att få yrka bifall till reservanternas hemställan.

Med herr Lindblad förenade sig herrar *Risberg, Lundell, Ericsson* i Ahlberga och *Johansson* i Öija.

Herr Lindgren i Örebro: Herr talman! Sedan herr Lindblad försvarat reservanternas förslag gent emot den föregående ärade talaren, har jag icke så mycket att tillägga. Dock vill jag konstatera, att det är ett misstag, att det icke bland allmänheten råder missnöje öfver, att viktsatsen för bref med ett porto är för låg. Tvärtom kan jag intyga, att det härutinnan råder ganska mycket missnöje bland allmänheten. Om man åtminstone fått viktsatsen höjd till 17 gram, så hade man varit hjälpt. Men just 15 gram är för knappt tilltaget. Det är visserligen sant; att man kan inlägga ett ark brefpapper eller två små sådana i ett kuvert och få brefvet postbehandladt för ett porto ena gången. Men om man skickar samma papper en annan gång och kopierar detsamma, så är brefvet ofta vid postbehandlingen för tungt till följd af fuktbadet, men vid nästa postkontor är det lagom tungt för ett porto. Det gör att allmänheten, som icke har brefvåg, icke vet, om ett eller två porton böra åsättas ett dylikt bref. Vi måste därför om möjligt söka få den saken ändrad.

Herr Carl Persson trodde, att äfven om viktsatsen höjdes, skulle lika många straffporton förekomma som förut. Men det är omöjligt. Ty om vi få tjugu gram såsom maximivikt, blir det säkerligen sällsynt, att man får för tunga bref för ett porto; då kännes det genast om brefvet är för tungt.

Samme ärade talare sade också, att motionären framställt förslaget, därför att postverket fått så bra inkomster och öfverskott. Det är icke riktigt. Det är icke skälet, hvarför detta förslag framkommit, men därför att postverket har så goda inkomster, har det råd att gå till mötes allmänhetens önsksningar att öka viktsatsen för bref och kan ändå ha ett godt öfverskott. Det är ju påtagligt.

Det sades vidare, att missnöje icke försports öfver att få

bref postbehandlade för tio öre. Det är sant. Hvad man klandrar är, att viktsatsen är *för låg* och att det fordras två porton och därtill straffporto, då brefvet är en liten smula för tungt. Jag kan icke förstå, hvarför man fortfarande skall säga nej till en så rimlig begäran och hvarför vi alltid i vårt land skola vara efter med alla möjliga reformer. Det är redan nämnt, huru förhållandena gestalta sig utomlands, och jag kan, som sagdt, icke fatta, hvarför vi vanligtvis skola vara sist.

Äfven en annan sak ber jag att få påpeka.

Genom att bref emellanåt bli något för tunga för ett porto, får postbetjäningen ganska mycket arbete med att väga bref för att utrona, om de äro för tunga eller icke för ett porto. Detta arbete bortfaller, om man får viktsatsen ökad. Då känner och ser man genast, om brefvet fordrar ett eller två porton. Och därtill kommer, att dessutom mycken tidspillan skulle kunna undvikas. Då ett bref är ofullständigt frankeradt, skall avis tillställas brefmottagaren, och så skall brefmottagaren i sin tur, utom det att han får betala straffporto och felande porto, hämta brefvet på posten. Därigenom blir brefvet fördröjdt, hvaraf ledsamheter kunna uppstå.

Allt detta gör, att jag ber få instämma i reservanternas förslag, och hoppas, att Andra Kammaren liksom förra året bifaller motionen. Vi få väl också antaga, att äfven Första Kammaren nu blir mera tillmötesgående, och att sålunda i år kan genomföras denna reform, som så många gånger varit före i Riksdagen och som man öfverallt i landet önskar genomförd.

Herr Brodin: Herr talman, mina herrar! En föregående talare påpekade, att han ansåg gällande postporto 10 öre för 15 gram vara billigt. För att kunna göra en jämförelse ber jag att få påpeka, att i Schweiz är motsvarande porto 7,2 öre, i Förenta Staterna 7,2, i England 7,5, i Danmark 8, i Tyskland 8,9, och i Österrike-Ungern 8,9 öre, men för dessa porton får man postbefordrade, i Schweiz ända till 250 gram, i Danmark 250, i Förenta Staterna 28,3 gram, i England 28,3, och i Österrike-Ungern samt Tyskland 20 gram. Häraf synes, att talet om, att vårt postporto är så billigt, icke håller streck, då man jämför det med andra staters porto.

Samme talare framhöll äfven såsom skäl för bifall till utskottets hemställan, att äfven om man skulle öka viktsatsen för enkelt porto till 20 gram, skulle straffporto nog förekomma i samma grad som förut. Detta hans antagande tror jag emellertid icke håller streck. Hvarför vill man nu ändra viktsatsen från 15 till 20 gram? Jo, det har visat sig, att om man i ett kuvert, som har något så när god hållfasthet, inlägger ett ark stadigt postpapper jämte en mindre inlaga, så väger brefvet just 15 gram eller möjligtvis något mera, och det väger nästan alltid

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.*
(Forts.)

Om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref.
(Forts.)

öfver 15 gram, om brefvet först kopieras och sedan fuktigt lägges in i kuvertet och i samma skick lämnas på posten. Därtill kommer, att — såsom en föregående talare upplyst — postverkets vikter i allmänhet icke hafva full vikt, och följden däraf blir den, att om ett bref väger precis 15 gram och är belagdt med ett 10-öres frimärke, måste emottagaren af detta bref betala straffporto å 20 öre, just på grund af postverkets oriktiga vikter. Men detta är ju en orättvis beskattning. Bref väga i allmänhet nära på 15 gram, och därför vore det äfven af nyssnämnda anledning lämpligt att öka viktsatsen för bref med enkelt porto till 20 gram.

Större affärsmän, som ju ha brevvägar, inrätta sig så noga som möjligt efter för handen varande omständigheter, men den stora allmänheten, som i regeln icke har det tunnaste postpapper, utan kanske mången gång tager ett ark vanligt skriftpapper, måste betala högre porto än andra, och det kan väl icke vara riktigt.

Ett ytterligare skäl för den nu ifrågasatta förändringen är, att före 1880 var maximivikten för inrikes bref med enkelt porto 4 ort eller 17 gram och några tusendelar, men nämnda år ändrades viktsatsen till gram och sattes för jämnhetens skull till 15 gram. Denna nedsättning har gjort, att maximivikten nu anses vara för liten och att man allmänt önskar att få den höjd till 20 gram.

Det är äfven en annan omständighet, som talar för en dylik förhöjning. Såsom en föregående talare redan framhållit, har man i flere länder redan antagit en viktsats å 20 gram som maximivikt för bref med enkelt porto, och det är äfven föreslaget, att samma bestämmelse skall tillämpas i den internationella brefutväxlingen. Skulle det senare kunna genomföras, skulle det för Sverige blifva rent af en nationalekonomisk vinst.

Af alla de skäl, som jag nu anfört, ber jag att få yrka afslag å utskottets hemställan och bifall till reservationen.

Herr *Nordin* instämde häruti.

Herr *Persson* i Stallerhult: Herr talman! Blott några få ord.

Talaren på sörmlandsbanken liksom äfven talaren på örebro-banken ha framhållit postverkets lysande ställning som skäl för ett bifall till reservationen. Jag vill visst icke förneka, att postverkets ställning för närvarande är lysande, men jag ber herrarne noga taga i betraktande, hurusom utgifterna för postverket stiga år från år, och därjämte besinna, att det kan hända, att inkomsterna för verket i framtiden minskas, så att dess debet och kredit nått och jämt gå ihop. Tänker man på detta, undrar jag verkligen, om man kan anse det så ofantligt lämpligt att nu understödja denna reform.

Om man ser på postverkets inkomst- och utgiftsstat, får man icke tro, att den behållning, som den utvisar, är en *ren* behållning för *statsverket*. Så är icke förhållandet, ty det är att märka, att statsverket måste lämna en ganska stor summa till postverket för tjänstebrefven eller för den s. k. fribrefsrätten. På sjätte hufvudtiteln har för detta ändamål årligen uppförts ett anslag å 400,000 kronor, men dessa 400,000 kronor ha icke räckt till, utan det har gått åt ytterligare 109,000 kronor för denna anslags-titel. Sålunda får statsverket betala postverket kontant 509,000 kronor för fribrefsrätten, och denna summa bör rätteligen dragas ifrån den behållning, som postverket lämnar. Jag tror således, att man bör vara litet försiktig, innan man fattar ett beslut, som kommer att minska postverkets inkomster.

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.*
(Forts.)

Herr Hammarström: Med anledning af den siste ärade talarens ifriga framställning om postverkets inkomster, ber jag att få hemställa till honom, huruvida man icke vid bedömandet af denna fråga bör taga hänsyn till den omständigheten, att staten har poströrelsen såsom ett monopol. Det kan icke härvidlag såsom på så många andra områden, t. ex. i fråga om järnvägar, telefon m. m., förekomma någon konkurrens från enskildt håll med staten. Men då så är fallet, är det icke staten eller postverket värdigt att handhafva denna affär på sådant sätt, att obehag därpå förorsakas allmänheten.

Herr talman! Jag ber att få vidhålla mitt yrkande på bifall till reservationen.

Herr Lindblad: Herr talman! Gent emot talaren på skaraborgsbanken ber jag att få påpeka, att äfven om man godkänner de af honom angifna synpunkterna och således icke i den behållning, som postverket lämnar, inräknar hvad staten betalar för fribrefsrätten — hvilket jag för min del anser vara icke en inkomstfråga, utan en bokföringsfråga — blir i alla fall den netto-behållning, som postverket tillför statsverket rätt afsevärd. Enligt de siffror, som äro kända från förra året, uppgå postverkets inkomster till omkring 2,000,000 kronor; från dessa 2,000,000 kronor skola nu dragas den halfva million, som statsverket lämnar till postverket för fribrefsrätten. Till den summa man då får, nämligen 1,500,000 kronor, bör man emellertid lägga den inkomst, som uppkommer för postverket genom den af fjolårets Riksdag beslutade förhöjningen i tidningsbefordringsavgifterna och hvilken nog torde uppgå till bortåt en half million kronor. Postverket har ju hittills icke inruberats bland de verk, som äro afsedda att tillföra statsverket några inkomster, utan man har ju endast sträfvat att där låta debet och kredit gå ihop. Vid sådant förhållande hemställer jag till den ärade talaren, huruvida det är lämpligt att nu slå in på en annan väg med afseende å post-

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.
(Forts.)*

rörelsen. Min enskilda mening i denna sak är, att ju högre summor behållningen i postverket kommer att belöpa sig till, desto större komma endast anspråken att blifva hos dem, som betjäna postverket, och desto större blir generalpoststyrelsens benägenhet att här och hvar uppföra postpalats, men det tror jag icke att talaren på skaraborgsbänken vill plädera för.

Herr Lindgren i Örebro: Herr talman! Herr Carl Persson i Stallerhult yttrade, när han senast hade ordet, att postverkets ställning skulle möjligen kunna i framtiden blifva sådan, att dess debet och kredit nätt och jämt ginge ihop. Jag hemställer till den ärade talaren själf, om han verkligen vid närmare efter-sinnande vidhåller möjligheten af något dylikt. För öfrigt vill jag fråga, om någon här i kammaren tror, att postverkets inkomster skulle blifva så dåliga, på grund däraf att den nu föreliggande motionen blefve bifallen.

Vidare påpekade den ärade talaren, att staten måste lämna postverket ett visst belopp för fribrefsrätten. Ja, det är ju sant, men icke skall väl allmänheten betala för tjänstebrefven på det sättet, att den till följd af för låg viktsats för bref med enkelt porto måste betala dubbelt porto, och vid för låg frankering äfven straffporto.

Därtill kommer — hvilken synpunkt redan förut här framhållits — att postverket icke är en inrättning, af hvilken man skall söka få så stora inkomster som möjligt, utan en inrättning, som är till för allmänhetens tjänst. Lämnar rörelsen vinst, är det bra, men i mån af inkomster och stora öfverskott bör postverket också gå allmänheten till mötes genom att bereda lättnader i det ena eller andra afseendet. Och hvad som i det fallet är af stor vikt — och viktigare än hvad vi förut i dag beslutat i en liknande fråga — är, att viktsatsen för inrikes bref med enkelt porto blir höjd, såsom motionären föreslagit. Genom en sådan åtgärd skulle det missnöje försvinna, som för närvarande förefinnes med anledning af de nu gällande bestämmelserna om viktsatserna å bref.

Jag vidhåller, herr talman, mitt instämmande i yrkandet på bifall till reservanternas förslag.

Öfverläggningen var härmed afslutad. Därunder hade yrkats dels bifall till utskottets hemställan, dels ock afslag å utskottets hemställan och bifall i stället till den af herr Bromée i Billsta med flere afgifna reservationen. Herr talmannen, som nu till proposition upptog dessa yrkanden, fann förstnämnda yrkande vara med öfvervägande ja godkänt. Som votering emellertid begärdes, blef nu uppsatt, justerad och anslagen en så lydande omröstningsproposition;

Den, som vill, att kammaren bifaller bevillningsutskottets hemställan i utskottets förevarande betänkande n:o 3, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren, med afslag åt utskottets berörda hemställan, bifallit den af herr Bromée i Billsta med flere afgifna, vid betänkandet fogade reservationen.

Voteringen utvisade 92 ja men 94 nej; och hade alltså kammaren bifallit den af herr Bromée i Billsta med flere vid betänkandet fogade reservationen.

§ 14.

Slutligen föredrogos hvar för sig och blefvo af kammaren godkända bevillningsutskottets betänkanden:

n:o 4, i anledning af väckt motion angående befrielse för allmänna hypotekskassan för Sveriges städer från skyldighet att förse sina obligationer med stämpel;

n:o 5, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 12 § b) bevillningsförfordningen; och

n:o 6, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser i fråga om taxeringsmyndigheternas sammansättning och arbetssätt samt grunderna för fastighetstaxeringen.

§ 15.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

n:o 15, angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit, sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor; och

n:o 16, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande af vissa förmåner för enskilda järnvägsanläggningar;

bankoutskottets memorial, n:o 4, om verkställd granskning af riksbankens styrelse och förvaltning; samt

lagutskottets utlåtande, n:o 8, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående sådant förtydligande af

*Om ändring
i gällande
bestämmelser
angående
viktsatsen för
inrikes bref.
(Forts.)*

växellagen, att hvad som stadgas i 43 § skall äga tillämpning å växel, som är ställd att inlösas å trassatens boningsort, men hos annan än trassaten.

§ 16.

Justerades protokollsutdrag.

§ 17.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *B. Dahlgren* under 8 dagar fr. o. m. den 18 februari,
herr *O. H. Svensson* i Saläng under 8 dagar fr. o. m. den
18 februari,
herr *O. N. Olsson* i Heden under 12 dagar fr. o. m. den
18 februari,
herr *J. W. Bengtsson* i Häradsköp under 8 dagar fr. o. m.
den 18 februari,
herr *E. O. Magnusson* i Tumhult under 6 dagar fr. o. m.
den 18 februari,
herr *A. E. Lindvall* under 9 dagar fr. o. m. den 17 februari,
herr *C. H. Setterberg* under 9 dagar fr. o. m. den 17 februari,
herr *E. Nilsson* i Kattleberg under 8 dagar fr. o. m. den
18 februari,
herr *A. F. Janson* i Bråten under 4 dagar fr. o. m. den 17
februari,
herr *B. P. Ersson* under 6 dagar fr. o. m. den 16 februari,
herr *O. Olsson* i See under 5 dagar fr. o. m. den 16 februari
och
herr *G. S. Neiglick* under 9 dagar fr. o. m. den 17 februari.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,7 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.